

ANY V. — NUMERO 277. — Redacció i Administració: Plaça Universitat, 6, entresol. Telèfon 24647. — Tallers d'Impremta: Carrer de Muntaner, 49. Telèfon 31518. — PREU: DEU CENTIMS

LA DESGANA PEL LLIBRE Per l'ensenyament del català La Generalitat i la Diada del Llibre

Demà és la festa del llibre. Aquests darrers dies l'ambient s'ha anat escalfant, les parets han anat omplint-se de cartells comminatoris, els arbres de les Rambles s'han anat cobrint de proclames, els diaris que tenen consciència de què un dels seus objectius és l'educació del poble, han llançat les seves crides, la veu de la ràdio s'ha deixat sentir a totes les llars amb un aire imperatiu, i cal esperar que, demà, cada ciutadà, complirà amb el seu deure i anirà al seu llibreter a comprar el seu llibre.

Ja convé. Aquella creixença de llibre, sobretot del llibre català durant l'època de persecució de la Dictadura, en qual creixença tots ens complaiem perquè teníem consciència que és la cultura la que fa els pobles lliures, i sabem que la Dictadura que havíem de suportar, seria definitivament vençuda per la cultura, aquella creixença tothom ha constatat que s'ha deturat amb la vinguda de la República, i àdhuc, diem, que està en declini.

A quines causes obeeix? És difícil assenyalar-les. Hi ha qui diu que la política ha absorbit la literatura; que el públic, apassionat en la lectura dels diaris i en el comentari dels esdeveniments transcendents que es desenvolupaven en el país, ha anat, insensiblement, desententant-se de la lectura literària absorbit per aquells temes i, que així s'ha produït la crisi del llibre.

Cal tenir en compte, és clar, la crisi econòmica general, la baixa de la pressió, i per tant, el preu del franc pel que afecta a la minva en la compra de llibres francesos. Potser encara ha de tenir-se en compte una minva en quantitat i en qualitat en la producció literària catalana. Potser tot això és digne de considerar, per apreciar en el seu punt just, a quines causes obeeix el descens experimentat en la venda del llibre i, particularment, en la del que es publica en la nostra llengua.

Sembla que l'única literatura que realment no ha experimentat baixa en la seva venda, és la literatura comunista i de propagació dels fets que s'estan produint al territori de les Repúbliques soviètiques. Això és digne de comentar un altre dia.

Nosaltres, però, diem que una gran part de la culpa de la desgana que el públic català manifesta pel llibre que s'edita en el nostre idioma, la tenim els diaris catalans.

Durant aquest primer any de República, la passió política — la passió dels que de la nit al dia, en el gran capgirall que acompanyà el canvi de règim, es trobaren a baix, perduda llur hegemonia — s'ha manifestat en una forma tan putrefacta que, naturalment, se n'havia de seguir un dègout per part dels lectors, dègout traduït en una mena de cansament per tot el que fos lletra impresa, quans a dins de l'ànima de cadascú, hi havia estat infiltrada, insensiblement, una repugnància inspirada per la lectura de textos que obeeixen només al despit, a la bilis, a la concupiscència insatisfeta i desfermada.

No diem res de nou si afirmem que nosaltres som un partit en el qual predomina la massa que només té una cultura primària. No és cap secret, en canvi, que la gran massa dels lectors catalans del llibre, s'abeura en la lectura de La Publicitat i de La Veu de Catalunya pertanyents a partits que compten amb uns militants que proporcionalment a llur nombre, tenen una cultura una mica més avivada. Aquesta minva de lectors i de compradors del llibre català, obeeix, sense cap mena de dubte, al to, al lèxic i a l'intenció que aquests diaris, durant aquest darrer any, han emprat en les seves campanyes. En diverses ocasions hem trobat ciutadans que es lamentaven del combat canibalesc que sosteníem els diaris catalans, i se'n queixaven, el cor dolorit.

Evidentment que si aquesta minva de lectors obeeix a aquesta causa, hi tenim part de culpa, en la part que hem posat a defensar-nos dels atacs i a replicar les acusacions que ens eren fetes. No pretenem pas eludir responsabilitats. Però tampoc volem que se'ns acusi per haver-nos vist obligats a acudir a determinats terrenys, sempre procurant guardar unes normes de bona criança, quan se'ns ha dit, per exemple, que erem els culpables de la ruïna de Barcelona, com quan els miasmes de l'afer Bloch-Brunet empujaven l'ambient.

Aquests dies, els diaris esmentats, han sentit una mica la consciència de llur deure i s'han imposat, voluntàriament, una suspensió d'hostilitats. Encara ressonen, pel que ja a La Veu, les paraules de Cambó desautoritzant tota la seva campanya de durant un any.

Tant de bo — si en la crisi de lectors catalans, hi ha contribuït aquesta desgana que li creà la lectura de textos pamfletaris amb finalitat simplement corrosiva — que aquest armistici es perllongui més enllà de l'aprovació de l'Estatut i tot. I no ho diem pas per comoditat nostra perquè no ens ataquin ni ens censurin. Ho diem en nom del bon gust, en nom de la sociabilitat que ha d'acompanyar tota reunió de persones civilitzades, i en nom de la cultura de Catalunya que avui, en la part del llibre català en baixa, nosaltres creiem ressentida per aquestes causes.

El Comitè de la Llengua, constituït en virtut del Decret sobre l'ensenyament del català, signat per Marcellí Domingo en data del dia 29 d'abril passat, ha organitzat ja, per acord de la Generalitat de Catalunya, les oficines per a l'ensenyament del català per correspondència a tots els mestres d'establiments oficials de Catalunya. Aquestes oficines, que són una ampliació de les que hi ha hagut fins ara, començaran a funcionar el proper dilluns, dia 25. A més dels quatre professors-correctors habituals, n'hi haurà vuit seleccionats en concurs públic fallat darrerament. En conjunt, seran dotze professors-correctors que funcionaran sota la direcció tècnica del senyor Pompeu Fabra, per delegació del Comitè de la Llengua.

L'obligació d'ensenyar la llengua catalana segons les normes preceptuades en el Decret del 29 d'abril passat, imposa als mestres la necessitat de conèixer el català, no sols per a complir amb els preceptes legals, sinó per atendre els preceptes més imperiosos d'una tasca pedagògica veritablement eficaç. Per aquesta raó, el Comitè de la Llengua, autoritzat pel Decret de creació i pels acords de la Generalitat de Catalunya, ha organitzat l'oficina d'ensenyament de català als mestres, amb l'intent que tots puguin ésser atesos. El Comitè lliurarà certificacions de suficiència, àdhuc als mestres que es considerin ja des d'ara abastament preparats. Oportunament, es designarà l'organisme oficial que hagi de lliurar aquestes certificacions. En virtut del Decret esmentat, la Inspecció d'Ensenyament primari ve obligada a vetllar pel compliment de tot el que és preceptuat sobre l'ensenyament de la Llengua a l'Escola primària.

Per a la inscripció gratuïta dels mestres als cursos de català per correspondència, n'hi haurà prou que ho demanin per ofici al Secretari del Comitè de la Llengua, Oficines del Comitè, Universitat Industrial, Urgell, núm. 187, Barcelona, fent constar la seva condició de mestre oficial en exercici. Els mestres interins podran gaudir també del benefici d'aquests cursos. Els mestres rebran de l'Oficina d'Ensenyament per correspondència un equip de llibres i material de treball que quedarà dipositat a l'Escola on actuïn. Queden exceptuats d'aquesta organització els mestres de la ciutat de Barcelona en relació als quals el "Patronat Escolar", d'acord amb el Comitè de la Llengua determinarà el que calgui realitzar. Per als mestres de llengua castellana, hi haurà una Secció especial en les Oficines del Comitè.

Amb motiu de l'Estatut basc

MADRID, 31.—El president de la Comissió d'Estatuts, senyor Bello, ha manifestat, referint-se a l'Estatut basc, que, com que el català serà el primer que es discutirà i s'aprovarà, servirà de base, tal com surti del Parlament, per a tots els altres Estatuts.

Es mostrà partidari de concedir als bascs l'Estatut en forma aproximada a l'avançprojecte, amb la salvetat que la part econòmica no es concedeixi a base d'un concert, sinó de manera semblant a la dels catalans.

Suposa que la discussió de l'Estatut català es farà alternativament amb el de la reforma agrària.

Un conferenciant a cada Biblioteca popular

Diumenge sortiran de Barcelona catorze conferenciant per parlar de la Diada del Llibre a cada Biblioteca Popular de la Generalitat.

Feus ací la llista dels conferenciant: César A. Jordana, a Figueres; Aurora Bertrana, a Calella; Joan Puig i Ferrater, a Tarragona; doctor Josep Estalèlla, al Vendrell; Antoni Maria Es-

bert, a Olot; Carles Riba, a Granollers; Josep Maria López-Picó, a Canet; Manuel Galés, a Ulldecona; J. Farran i Mayoral, a Manresa; doctor Serra, a les Borges; Artur Martorell, a Pineda; Ramon Xuriguera, a Vic; Joan Alavedra, a Valls, i Melcior Font, a Sallent.

Una campanya absurda

"EL DEBATE", AMB MOTIU DE LA PROXIMA DISCUSSIO DE L'ESTATUT, DEMANA LA DIMISSIO DEL SENYOR CARNER

MADRID, 21. — "El Debate" ha publicat el següent solet:

"Pròxima la discussió parlamentària del Estatut català, gran número de espanyols dirigen su atención hacia la figura de D. Jaime Carner, ministro de Hacienda.

Llegó el Sr. Carner a la direcció de este departamento en momentos de extraordinarias dificultades y contribuyó a serenar el ambiente financiero de España y a él debe la República su primer presupuesto y la primera negociación de la Deuda.

No es todo ello un pequeño servicio. Nosotros que sin animosidad publicamos alguna crítica en el curso de la citada gestión, nos complacemos en reconocerlo así.

Mas, la misión del Sr. Carner debe considerarse terminada, porque el Sr. Carner, además de ministro de Ha-

cienda es uno de los diputados catalanes más conspicuos y en el debate parlamentario que se avecina, sobre la autonomía de Cataluña, no puede ser el representante de la Hacienda de todos los españoles.

No basta que el Sr. Carner se declare neutral.

Su neutralidad equivaldría a tanto como privar de voz en la contienda al Ministerio de su cargo, y ésta sería una grave inhabilitación.

Lejos de nuestro ánimo cuanto pueda suponer pasión personal contra el Sr. Carner, cuya laboriosidad reconocemos, y lejos también el afán de debilitar al Gobierno.

Nos mueve el deseo de expresar un sentimiento común a millares de españoles.

Al propio Gobierno y al mismo señor Carner interesa darles satisfacción."

En canvi "Luz" defensa la permanència del senyor Carner al davant del departament d'Hisenda

Madrid, 21. — Com que alguns periòdics han coincidit aquests dies a atacar el senyor Carner, suposant que ha de dimitir el càrrec de ministre de Finances per considerar delicat que sigui un català el que intervingui en nom de les Finances espanyoles en el que fa referència a l'Estatut de Catalunya, el periòdic "Luz" publica un article en el qual diu:

"Esos requerimientos al señor Carner para que dimita, tienen por bajo un supuesto indigno: el de que Cataluña y España son dos entidades incompatibles, de modo que quien pertenece a una, no puede pertenecer a la otra, en fin, que cuando se trata de las relaciones entre el Estado central y Cataluña un castellano puede regentar el departamento que afecta al problema, pero un catalán no, y como estos problemas son un día de Hacienda, otro de Instrucción, de Justicia o de Agricultura, no puede haber ministros catalanes más que en precario y sólo en tanto que no hayan de solucionarse en su departamento cuestiones catalanas.

Esta incompatibilidad, que no existe para los ministros de otras regiones, se da, según los periódicos, exclusivamente con los catalanes.

Hemos combatido muchas veces el separatismo con todas las fuerzas de la razón, pero tenemos igualmente que combatir, por más funesto, este separatismo anticatalán que inspira audazmente esta denuncia de incompatibilidades.

La incompatibilidad en este cargo no puede existir en otra cosa que en los demás casos: en una discrepancia de criterios, no en el ser o no ser catalanes.

Estamos seguros que si el señor Carner tuviera puntos de vista contrarios a lo que exige la defensa de la Hacienda del Estado, y en el dilema se sintiera inclinado a favorecer la Hacienda de la región catalana con perjuicio directo de la general de España, no necesitaría requerimientos ajenos, no sería necesario que nadie velara con tanto celo, con tan excesivo

celo, que llega a ser sospechoso por su delicadeza personal.

No han pensado, por otra parte, en la autoridad que cabría a una decisión justa avalada por la firma de un catalán, uor una persona seria y prestigiosa de Cataluña, como el señor Carner?

Lo que creen una indelicadeza podría ser, por el contrario, un sacrificio; lo que, según unos, un daño, acaso sea un beneficio que nos haga decir precisamente que la misión del señor Carner todavía no estaba terminada y que aun ha podido prestar grandes servicios a la República.

Nosotros que, al ser nombrado el señor Carner, opusimos algunos reparos, tenemos cierta autoridad para proclamar que la conducta del señor Carner, desde su toma de posesión, garantiza esta experiencia."

L'aplicació de la llei de defensa de la República a un jutge de Madrid

Madrid, 21. — El president del Tribunal Suprem ha rebut aquest matí la visita dels periodistes, els quals l'han visitat per tal de confirmar el que hi hagués del cert sobre una suposada reunió dels jutges de Madrid amb aquell alt funcionari.

El senyor Medina ha confirmat la veracitat de la visita que li havien fet els jutges madrilenys amb motiu de la suspensió del senyor Amado del seu càrrec en virtut de l'aplicació de la llei de Defensa de la República.

Ha afegit el senyor Medina que aquest funcionari recorrerà davant del Consell de Ministres contra la resolució telegràfica amb la sanció que li imposà el ministre de la Governació.

Creu el president del Suprem que aquest recurs prosperarà.

Preguntat per un periodista sobre les dificultats que puguin crear-se a la magistratura i a la judicatura, de no tenir acceptació l'esmentat recurs d'alçada davant el Consell de Ministres, el senyor Medina guardà absoluta reserva sobre l'actitud que en un moment donat hom pugui prendre per part dels susdits funcionaris.

ELS MORTS PARLEN

En aquest film pintoresc que passem una estoneta cada dia, no podia deixar de treure-hi el nas, el comte de Romanones.

El comte de Romanones és un dels personatges més pintorescos del reticle polític nacional. Ho és tant, que ha aconseguit de l'opinió un tracte d'indulgència, malgrat tractar-se, potser, del polític que reuneix en si, les característiques més acusades del vell règim. El país ha vist en ell un home trapacer, hàbil i graciós, qualitats que naturalment, no li esborren el passat, però almenys, li asseguren una certa simpatia de la gent que es paga d'aquestes coses.

Romanones, a l'ostracisme, sempre serà un tipus curiós; un recurs periodístic. El senyor de Figueroa sempre està disposat a rebre els reporters i a pronunciar davant d'ells la frase pintoresca, que a l'endemà farà somriure els lectors.

"Aquest Romanones..." Ara, havia circulat el rumor que l'home es retirava de la política. Visitat que fou, Romanones va dir uns mots que en uns altres llavis haurien sonat tràgics, però que sortits de la boca del comte, tenen un punt de grotesc.

retirarà la mort...". Vostè s'equivoca, senyor Figueroa. De la política, una vegada el va retirar un general amb fums dictatorials. Aleshores, políticament, vostè morí, i la República no ha tingut cap interès a desenterrar el seu cadàver. No faci cas d'aquestes intermitents sortides a l'actualitat pública. Vostè continua mort. Tan mort, com morta estava aquella Constitució que vostè va tenir enterrada tant de temps. Es governava tan bé amb les garanties suspeses!

Diumenge TOT BARCELONA serà a la manifestació PER L'ESTATUT